funkció

Valamely hang [1]nak, hangzat [2]nak a hangnem [3]hez, tonalitás [4]hoz való viszonya.

Funkciója szerint a dúr [5] és moll [6] hangnemhez tartozó valamennyi akkord [7] három csoportba sorolható: tonika [8], domináns [9], és szubdomináns [10].

A tonika-csoporthoz az I-III-VI., a dominánshoz a III-V-VII., a szubdominánshoz a II-IV-VI. fokú hangzatok tartoznak. Így a III. és a VI. foknak kétféle, egymást helyettesítõ funkciója is lehet.

A 20. sz.-ban Bartók Béla a klasszikus összhangzattan [11]t kiegészítve megalkotta a "tengelyrendszerét". Ezzel forradalmasította a harmonizálást a jazz [12] és a tánczene [13] területén is.
Lényege, hogy diatonikus [14] skála [15] hét fokán kívül az öt félhang [16]ra is önálló funkciójú akkord [7] épül. Így tizenkét fokú hangrendszer [17] jön létre:
-Tonikai tengely: I. III.b IV.# VI. (C Eb F# A)
-Szubdomináns tengely:IV. VI.b VII. II. (F7 Ab7 H7 D7)
-Domináns tengely: V. VII.b II.b III. (G7 Bb7 Db7 E7)

Az akkordokat nem elszigetelten, hanem egymáshoz való viszonyukban, vonzódásukban harmóniai folyamatként kell értelmezni. Ez határozza meg a funkciós irányt (kört).
Két alapvetõ irányt különböztetünk meg:
-az autentikus [18] funkciós kört (T-S-D-T) és
-a plagális [19] funkciós kört (T-D-S-T).

►akkord [7], zárlat [20], séma [21]

Interactive chord chart ► [22]

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/funkcio

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/hang
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/hangzat
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/hangnem
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/tonalitas
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/dur
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/moll
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/akkord
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/tonika
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/dominans
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/szubdominans
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/osszhangzattan
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/jazz
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/tanczene
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/diatonikus
[15] https://www.zenci.hu/szocikk/skala
[16] https://www.zenci.hu/szocikk/felhang
[17] https://www.zenci.hu/szocikk/hangrendszer
[18] https://www.zenci.hu/szocikk/autentikus
[19] https://www.zenci.hu/szocikk/plagalis
[20] https://www.zenci.hu/szocikk/zarlat
[21] https://www.zenci.hu/szocikk/sema

[22] http://www.people.vcu.edu/%7Ebhammel/theory/resources/flash/interactive_chord_chart.swf